

Avgiftsberäkning inom äldre- och funktionshinder

VÅRD OCH OMSORGSNÄMNDEN

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Avgiftsberäkning inom äldre och funktionshinder		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Vård och omsorgsnämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2018-01-18	Översyn bör göras	Klassificering	Diarienummer 2017/43
Relation	Ersätter	Författningssamling	

INNEHÅLL

.....	2
AVGIFTSBERÄKNING INOM ÄLDRE- OCH FUNKTIONSHINDEROMRÅDET.....	4
Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år 2018.....	4
Prisbasbeloppet	5
Högekostnadsskyddet.....	5
Förbehållsbelopp	5
Makar/Registrerad partner/Sambo.....	6
Minimibeloppet	6
Individuell prövning av minimibeloppet.....	7
Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader	7
Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp	7
Avdragsreducering på månadsavgiften	8
Boendekostnad	9
Försäkringskassans regler.....	10
Avgifter som går under högekostnadsskyddet fr.o.m. 2018-01-01.....	11
Avgifter som EJ går under högekostnadsskyddet fr.o.m. 2018-01-01.....	11
Egenavgift för mat Skräddargränds korttidsplats LSS	11
Silverjyckens hunddagis	11

AVGIFTSBERÄKNING INOM ÄLDRE- OCH FUNKTIONSHINDEROMRÅDET

Beräkningssteg:

Steg 1)

- + nettoinkomst/månad
- + nettoinkomst kapital/månad
- + bostadstillägg
- + andra skattefria inkomster

Summa avgiftsunderlag

Steg 2)

- + minimibelopp
- + ev individuella tillägg
- ev individuella avdrag
- + bostadskostnad

Summa förbehållsbelopp

Steg 3)

- + avgiftsunderlag
- förbehållsbelopp

AVGIFTSUTRYMME

I 8:e kapitlet Socialtjänstlagen(2001:453), SoL finns lagföreskrifterna för kommunerna att ta ut avgifter gällande äldre- och handikappomsorg. Vård- och omsorgsnämnden har tagit beslut att följa socialstyrelsens riktlinjer genom att anpassa avgifterna årsvis enligt den information som socialstyrelsen skickar ut.

Information om uppgifter för beräkningen inför nästkommande år kommer via meddelandeblad från Socialstyrelsen varje år i december.

Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år 2018

Nedanstående uppgifter är tagna från Socialstyrelsen Meddelandeblad
Nr 5/2017 Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år
2018.

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och handikappomsorgen är knutna till prisbasbeloppet. Här redovisas några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter inom äldre- och handikappomsorgen som är knutna till prisbasbeloppet.

PRISBASBELOPPET

För år 2018 är prisbasbeloppet 45 500 kronor.

HÖGKOSTNADSSKYDDET

Avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet, det så kallade högkostnadsskyddet, d.v.s. maxtaxan. Avgiftberäkning enligt maxtaxan görs utan särskild ansökan.

Den enskilde är skyldig att lämna inkomstuppgift i de fall den inte kan hämtas direkt från försäkringskassan. Om den enskilde inte lämnar inkomstuppgift kan inte nedsättning av avgiften beräknas, full avgift debiteras. Den enskilde har rätt att överklaga individuellt beslut om avgiftsberäkning.

För år 2018 motsvarar maxtaxan 2 013 kr per månad.

Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen, får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

För år 2018 motsvarar det 2 100 kr per månad.

FÖRBEHÅLLSBELOPP

Den enskilde skall tillförsäkras ett förbehållsbelopp. Beloppet som fastställs årligen följer gällande prisbasbelopp. Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp som skall täcka normala levnadskostnader samt faktisk boendekostnad.

Vid fördyrade levnadskostnader på grund av särskilda omständigheter, kan i enskilda fallet högre förbehållsbelopp beslutas. Kostnaderna skall vara varaktiga och ej obetydliga.

Exempel på dessa kostnader kan vara kostnader för god man, fördyrad kost, specialkost, läkemedel som inte innefattas av högkostnadsskyddet, kostnader på grund av funktionshinder och onormala telefonräkningar till följd av att trygghetslarmet går över eget telefonabonnemang. Det är primärt kommunens ansvar att då avgifterna fastställs i det enskilda fallet utreda om den enskilde har behov av ett högre förbehållsbelopp och avgiften måste sättas ned.

Den enskilde måste dock själv lämna uppgifter till kommunen om sina individuella behov.

Yngre funktionshindrade. Funktionshindrade under 65 år bedöms ha högre kostnader för livsmedel, fritidsaktiviteter, familjebildning och bosättning mm. Minimibeloppet höjs då efter individuell prövning (enl. prop. 2000/01: 149).

MAKAR/REGISTRERAD PARTNER/SAMBO

Om den enskilde är gift/registrerad partner/sambo sammanräknas båda personernas inkomster och delas på två för att bestämma avgiftsunderlagets storlek. De som har hushållsgemenskap med annan än make/registrerad partner/sambo förväntas dela bostadskostnaden.

MINIMIBELOPPET

Minimibeloppet är ett schablonbelopp och avser s.k. normalkostnader för personer över 65 år och inte enskilda äldres faktiska levnadskostnader.

Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfte del av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. *För år 2018 motsvarar det 5 136 kr per månad.*

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfte del av 1,1446 gånger prisbasbeloppet. *För år 2018 motsvarar det 4 340 kr per månad.*

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt propositionen 2000/01:149 (s. 41) bör levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet upp till 10 procent.

I LSS-insatser såsom skolboende i annan kommun, korttidsvistelse och daglig verksamhet för barn/unga vuxna har föräldrarna en underhållsskyldighet för sitt barns uppehälle, d.v.s. kostnader för kost, fritidsaktiviteter och andra utlägg kan debiteras föräldrarna.

I Pulsenflödet Avgiftsbeslut placerat barn och formuläret Beräkning läggs de underlag in som krävs för beräkning av bidragsskyldigs ersättning.

Avgift per placerat barn är baserat på Försäkringskassans beräkning av underhållsstöd och beräknas som Maxavgift eller (årsinkomst - grundavdrag)* procentsats beroende på antal barn). Hämta online är klickbar och hämtar uppgifter från skatteverket för det gällande taxeringsåret.

Båda föräldrars betalningsförmåga bedöms för sig.

Inget lagstöd finns för kommunen att kräva barnbidraget inom LSS-lagen, utan vårdnadshavaren bestämmer hur den vill göra. Däremot om barn är placerat i ett familjehem enligt SoL eller LVM ska barnbidraget gå till familjehemsföräldern.

INDIVIDUELL PRÖVNING AV MINIMIBELOPPET

I socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter inom äldre- och handikappomsorgen finns det utrymme för att i viss utsträckning ge den enskilde extra medel för merkostnader för de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. Ett höjt minimibelopp ska fastställas genom en individuell prövning. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden när den fastställer ett högre minimibelopp – om inte merkostnaden är oskäligt hög (prop. 2000/01:149 s. 59).

Kommunen får även i vissa fall minska nivån på minimibeloppet. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar (prop. 2000/01:149 s. 40–41). Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar.

KONSUMENTVERKETS BERÄKNINGAR AV SKÄLIGA LEVNADSKOSTNADER

Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som skäliga levnadskostnader. De skäliga levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. I meddelandebladet redovisas Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader för år 2018.

I Konsumentverkets broschyr Koll på pengarna finns information om skäliga levnadskostnader och något om vad de olika utgiftsposterna innehåller. Mer information om beräkningarna och exempel på produkter som inte kostnadsberäknas finns i Konsumentverkets rapport *Konsumentverkets beräkningar av referensvärden – för några av hushållens vanligaste utgiftsområden (2013:4)*. Publikationerna finns tillgängliga på Konsumentverkets webbplats, <http://publikationer.konsumentverket.se/start>

MERKOSTNAD FÖR MAT VID FASTSTÄLLANDE AV FÖRBEHÅLLSBELOPP

I propositionen (prop. 2000/01:149) anges att de schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre. Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad.

Det innebär att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper (prop. 2000/01:149 s. 41).

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning bör kommunen höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader för livsmedel. Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar för mat från hemtjänsten.

Minimibeloppet beräknas huvudsakligen med ledning av uppgifter från Konsumentverkets hushållsbudget, som gäller hushållskostnader för personer som 61 år och äldre. Om den enskilde betalar en avgift för mat som levereras via hemtjänsten och om avgiften överstiger den skäliga kostnaden för mat i Konsumentverkets hushållsbudget ska kommunen höja förbehållsbeloppet för merkostnaden. Av propositionen (prop. 2000/01:149 s. 59) framgår att varaktiga merkostnader bör beräknas med ledning av Konsumentverkets hushållsbudget när den kostnadspost som föranleder höjning eller sänkning av förbehållsbeloppet ingår i hushållsbudgeten.

Det framgår också att kommunen bör använda faktiska kostnader när dessa är skäliga. I propositionen (jfr prop. 2000/01:149 s. 41) nämns som exempel att om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp.

Beräknat på 2018 års hushållsbudget avseende livsmedel motsvarar schablonbeloppet för personer mellan 61-74 år 2 120 kr. Schablonbeloppet för personer som är 75 år och äldre beräknas till 1 880 kr.

AVDRAGSREDUCERING PÅ MÅNADSAVGIFTEN

Tillfällig frånvaro

- Trygghetslarm. Start dag 1-15 hel avgift, dag 16-31 halv avgift och omvänt vid avslut. Abonnemangskostnad som måste sägas upp.
- Servicetjänster dvs. inköp, tvätt och städning är att betrakta som abonnemang. Tillfällig frånvaro eller avbeställning kortare än tre dagar medför inte nedsättning av avgiften.
- Vid längre frånvaro, mer än 30 dagar, blir avdraget en hel månad.
- Den som har rätt till förenklad handläggning kan fritt utnyttja upp till 9 timmar/mån till servicetjänster utifrån egna önskemål.

Ordinärt boende med hemtjänst

- Hemtjänstavgiften påverkas bara om frånvaro hel månad (= 30 dagar)
- Hemsjukvårdsavgift påverkas bara om frånvaro hel månad (=30 dagar)

Korttidsplats och växelvård

- Matavdrag görs när måltid inte intagits

Särskilt boende med heldygnsomsorg

- I särskilt boende görs avdrag för matkostnaden och omsorgsavgiften efter 14 dagars frånvaro.
- Mat- och omsorgsavgiften påverkas inte av frånvaro mindre än 14 dagar. Frånvaro hel månad (=30 dagar) ger helt avdrag. 14- hel månad ger halvt avdrag.

Insatsändringar

- Hemtjänstavgiften ändras inte om insatserna tillfälligt ökar eller minskar innevarande månad och pågår i högst 7 dagar.

Dödsfall

- Vid dödsfall betalas avgift tom dödsdagen. Hyra (inte vid korttidsboende) betalas döds månaden plus max två månader. Under förutsättning att ny hyresgäst tillträder, kan uppsägningstiden avkortas efter överenskommelse med vård och omsorgenheten.

BOENDEKOSTNAD

Dubbelt boende

Vid inflyttning till särskilt boende gäller avgiftsnedsettning med hänsyn till dubbla boendekostnader i högst tre månader, Salabostäder har en månads uppsägning vid inflyttning till särskilt boende. Vid fastighetsförsäljning gäller avgiftsnedsettning med hänsyn till dubbla boendekostnader i högst 6 månader.

För beräkning av boendekostnad gäller för:

- bostadsrätt, månadsavgift plus årlig ränteutgift delat med 12.
- egen fastighet, driftskostnad räknas enligt Försäkringskassans schablon.
- bostadsbidraget räknas in i avgiftsunderlaget i de fall den enskilde är berättigad till bostadsbidrag. Den enskilde skall uppmanas att söka bostadsbidrag, såvida det inte är uppenbart att ansökan kommer att avslås enligt Försäkringskassans regler.

FÖRSÄKRINGSKASSANS REGLER

Hur räknas bostadskostnaden för mig som bor i villa?

Du får räkna med kostnader för

- ☐ Fastighetsavgift
- 70 procent av räntekostnaderna som tagits med huset som säkerhet.
- Drifts- och uppvärmningskostnader beräknas med hjälp av schabloner som räknas fram utifrån statistikuppgifter. Du behöver därför inte skicka in dina egna räkningar för exempelvis uppvärmning med olja eller el.
- *Schablon år 2018 är 384 kr/kvm.* Från Pensionsmyndighetens författningssamling PFS 2015:6

Hur mycket pengar på banken kan jag ha och ändå få bostadstillägg?

Eftersom storleken av bostadstillägget beror på flera faktorer finns inga fastställda gränser för hur mycket pengar på banken du kan ha. Men om du bor själv och har en förmögenhet som är högre än 100 000 kronor eller 200 000 kronor om du har en make eller sambo så kommer det att påverka beräkningen via kapitalräntan.

Räknas taxeringsvärdet för min villa eller värdet på bostadsrätten med i förmögenhet?

Nej. Värdet på bostaden som du söker bostadstillägg för räknas inte med i förmögenheten.

Avgiftsfria insatser

- Avlösning för anhöriga mindre än 12 timmar/månad, boendestöd, ledsagning LSS, sysselsättning SOL, insatser LSS. Kostnader för kost får debiteras vid dessa insatser.

Övriga debiteringar som inte omfattas av maxtaxa

- Unga som efter juli de år fyller 19 år får aktivitetsersättning från Försäkringskassan får debiteras *skälliga* kostnader för uppehållet, d.v.s. fritid, kost och hyra på exempelvis ett boende, men inte omvårdnaden.
- ☐ Kost omfattas inte av maxtaxa.

Prioriteringsordning vid reducering

- Omvårdnad
- ☐ Service
- Hemsjukvård
- ☐ Larm

Se avgifter för år 2018 på nästkommande sida.

Avgifter som går under högkostnadsskyddet fr.o.m. 2018-01-01

Basbelopp 45 500 kr

Service	181 kr/tim
Omvårdnad	200 kr/mån
Trygghetslarm	186 kr/mån
Korttidsbo/Växelvård	66 kr/dag
Hemsjukvård	200 kr/mån
Boendeavgift, maxtaxan	2 013 kr/mån

Avgifter som EJ går under högkostnadsskyddet fr.o.m. 2018-01-01

Matabonnemang	2 809 kr/månad
Matavgift	92 kr/dag
Dagverksamhet	55 kr/st

Egenavgift för mat Skräddargränds korttidsplats LSS

Barn/ungdom över 16 år pris/ dag		Barn/ungdom under 16 år pris/dag	
Frukost	20	Frukost	15
Mellanmål	20	Mellanmål	15
Lunch	29	Lunch	24
<u>Middag</u>	<u>29</u>	<u>Middag</u>	<u>24</u>
Totalt	98	Totalt	78

Silverjyckens hunddagis

Silverjyckens hunddagis 2017-04-01 års priser	1 268 kr/mån
Extra hund från samma familj i samma box	634 kr/mån
Ändras från april varje år	